

ADVIES Nr. 1.540

Zitting van woensdag 21 december 2005

Vereenvoudiging en modernisering van de sociale administratie bij te houden door de werkgevers - DIMONA - Sectorale afwijkingen - Ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van artikelen 9 ter en 9 quater van het koninklijk besluit van 5 november 2002

x x x

1.541/XX-2

ADVIES Nr. 1.540

Onderwerp : Vereenvoudiging en modernisering van de sociale administratie bij te houden door de werkgevers - Dimona - Sectorale afwijkingen - Ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van artikelen 9 ter en 9 quater van het koninklijk besluit van 5 november 2002

De heer R. Demotte, minister van Sociale Zaken, heeft bij brief van 28 oktober 2005 de Nationale Arbeidsraad verzocht dringend advies uit te brengen over een ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van artikelen 9 ter en 9 quater van het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels.

Het onderzoek van dat vraagstuk werd toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen.

Op verslag van die commissie heeft de Nationale Arbeidsraad op 21 december 2005 het volgende advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. INLEIDING

De Raad constateert dat het ontwerp van koninklijk besluit tot doel heeft uitvoering te geven aan de artikelen 9 ter en 9 quater van het voornoemde koninklijk besluit van 5 november 2002, zoals die artikelen werden ingevoegd door de artikelen 100 en 101 van de wet van 20 juli 2005 houdende diverse bepalingen.

Artikel 9 ter bepaalt dat de gegevens betreffende het tijdstip van het einde van de prestaties van de gelegenhedswerknemer tewerkgesteld door een werkgever die ressorteert onder het paritair comité voor het hotelbedrijf, het paritair comité voor de landbouw of het paritair comité voor het tuinbouwbedrijf alsook van de uitzendkracht tewerkgesteld als gelegenhedswerknemer in een van die drie sectoren kunnen worden gewijzigd door de werkgever tot het einde van de kalenderdag waarop ze betrekking hebben wanneer de werknemer zijn prestaties vroeger beëindigt dan voorzien.

Ingevolge dat artikel bepaalt de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de ministerraad de termijn waarbinnen de werkgever zijn aangifte moet wijzigen wanneer de gelegenhedswerknemer zijn prestaties verlengt ten opzichte van het einduur dat werd aangegeven bij het begin van de dag.

Volgens artikel 9 quater bepaalt de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de ministerraad binnen welke termijn een Dimona kan worden geannuleerd.

II. ADVIES VAN DE RAAD

De Raad merkt op dat het hem voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit tot doel heeft de bestaande wetgevende bepalingen als volgt aan te vullen :

- wanneer een gelegenhedswerknemer wordt tewerkgesteld voor een langere dagelijkse periode dan diegene die in de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling oorspronkelijk in het begin van die dag werd aangekondigd, moet de werkgever de gegevens betreffende de werktijd aanpassen uiterlijk binnen de twee uren die het voorziene einduur van de prestaties in de eerste aangifte volgen;

- een Dimona (voor een gelegenhedswerknemer of een "klassieke" werknemer) kan worden geannuleerd tot het einde van de kalenderdag waarop ze slaat en als die Dimona betrekking had op een periode die twee kalenderdagen bestrijkt, of meer, moet zij uiterlijk aan het einde van de eerste kalenderdag van de prestatie die was voorzien, geannuleerd worden.

De Raad kan instemmen met de beginselen die ten grondslag liggen aan dat ontwerp van koninklijk besluit, dat lacunes in de bestaande regelgeving aanvult. Hij vindt dat een werkgever de Dimona moet corrigeren wanneer de prestaties van de betrokken gelegenhedswerknemer later dan voorzien eindigen en dat hij de Dimona moet annuleren indien de oorspronkelijk voorziene tewerkstelling niet heeft plaatsgevonden. Verder is hij van oordeel dat een abnormaal aantal annuleringen een signaal zou moeten zijn voor een controle door de inspectiediensten.

De leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen en de leden die de werkgeversorganisaties vertegenwoordigen, verbinden evenwel niet dezelfde gevolgen aan die beginselen en zien de concretisering ervan anders.

De leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen, wijzen op de belangrijkheid van controlemiddelen voor de werknemers en de inspectiediensten. Indien het de inspectiediensten aan informatie ontbreekt om controle te kunnen verrichten op de arbeidsprestaties, waaronder de prestaties als gevolg van de verlenging van een arbeidsperiode, dan moet dat probleem volgens hen uit de weg worden geruimd.

Bij het gedeelte over de correctie van de Dimona hebben ze evenwel bedenkingen bij de in het vooruitzicht gestelde termijn van twee uren die ze vrij ruim vinden, in het bijzonder voor gelegenhedswerknemers die dagelijkse prestaties verrichten. Ze willen immers niet de deur openzetten voor verlengingen van prestaties, die sommige werkgevers niet zouden aangeven wanneer ze in de loop van de desbetreffende dag geen controle hebben gehad. Zij zijn ook van oordeel dat de eventuele praktische moeilijkheden die gekoppeld zijn aan een corrigerende aangifte, verminderd zouden worden indien de werkgevers, op het ogenblik van de oorspronkelijke Dimona, de voorziene duur van de prestaties juist zouden inschatten.

Wat de annulering van de Dimona betreft, vinden zij eveneens dat de voorziene termijn lang is en geen enkele garantie biedt op het stuk van de reële afwezigheid van prestaties. Dienaangaande hebben ze vragen bij het verband dat kan worden gelegd tussen dat gedeelte van het ontwerp van koninklijk besluit en de in het vooruitzicht gestelde bepaling in de werkloosheidsregelgeving om de sanctie voor de werknemer-werkloze te verhogen wanneer geen Dimona werd verricht. Ze merken immers op dat het beheerscomité van de RVA denkt aan het geval van een afspraak tussen de werkgever en de werknemer om aan het einde van een dag een Dimona te annuleren als in de loop van die dag geen controle werd verricht.

Voorzover sancties tegenover de werknemers verbonden zouden worden aan het ontbreken van een Dimona, vragen ze zich verder af over welke controlemiddelen die werknemers zouden beschikken om na te gaan of de werkgever de Dimona echt heeft toegezonden en of hij ze later niet geannuleerd heeft.

Zij vragen zich dus af of de twee door het ontwerp van koninklijk besluit gedekte situaties wel getraceerd kunnen worden en hoe de inspectiediensten ze kunnen controleren.

De leden die de werkgeversorganisaties vertegenwoordigen, kunnen voor de correctie van de Dimona in geval van verlenging van de prestaties van een gelegenhedswerkne-mer, niet akkoord gaan met de termijn van twee uren als bepaald in het ontwerp van koninklijk besluit. Zij vinden die termijn heel kort en in een groot aantal situaties niet haalbaar, met name wanneer de werkgever zelf arbeidsprestaties verricht die hij moeilijk kan onderbreken om zijn administratieve verplichtingen na te komen.

Ze wijzen er ook op dat de Dimona in een aantal omstandigheden moeilijk kan worden geannuleerd voor het einde van de kalenderdag waarop ze betrekking heeft.

Ze voegen eraan toe dat de werkgever zal worden geconfronteerd met een complexe situatie terwijl hij niet noodzakelijk over de nodige expertise beschikt, vermits wordt voorzien in drie verschillende procedures voor drie verschillende situaties (het vervroegde einde van de prestaties, een latere beëindiging ervan en het niet-verrichten van de prestaties). Ze hebben dan ook vragen bij het lot van de werkgever die te goeder trouw is en die de corrigerende aangifte of de annulering niet op tijd verricht omdat hij in de praktijk onmogelijk kon voldoen aan de voorgeschreven termijnen, met dienverstande dat de werkgever die bewust verzaakt aan zijn verplichtingen, effectief bestraft moet worden.

Rekening houdend met de hierboven vermelde bezorgdheden verzoekt de Raad om een evaluatie van de situaties waarop het koninklijk besluit dat zal worden aangenomen, van toepassing is.

Die evaluatie zou betrekking moeten hebben op :

- de traceerbaarheid van de corrigerende aangiften en de annuleringen ;
- de feedback per werkgever, uitgevoerd door het bestuur van de sociale zekerheid, met name over de annuleringen van de Dimona;

- een onderzoek door de inspectiediensten van de gevallen waarin de werkgevers hun corrigerende aangifte of de annulering te laat verrichten en de redenen die de werkgevers daarvoor geven.

In dat opzicht moeten duidelijke stromen worden geïdentificeerd om de anomalieën en de eventuele technieken voor afspraken tussen werkgevers en werknemers aan het licht te brengen. De gegevensbanken zouden moeten kunnen worden gekruist. Daardoor zou het mogelijk zijn alle ongepaste handelingen te bestraffen en een parallellisme te creëren in de vervolgingen en de effectiviteit ervan te waarborgen.

De Raad verwijst naar zijn advies nr. 1.325 van 16 oktober 2000 en naar zijn aanbeveling nr. 12 van 6 februari 2001 waarin gesteld werd dat de beschikbaarheid van de informatie moet kaderen in de thans geldende regelgeving en/of praktijken die op ondernemingsniveau bestaan, zonder dat een en ander mag leiden tot het creëren van nieuwe rechten voor de werknemers of nieuwe verplichtingen en administratieve lasten voor de werkgevers.

In die context dringt hij erop aan dat de effectiviteit wordt nagegaan van de controle die de werknemer heeft op de inhoud van zijn persoonlijke gegevens in de Dimona, met name de toegang van de werknemer tot die inhoud via het elektronisch register, bij een constante wetgeving en zonder te willen terugkeren naar een papieren register.

Verder constateert de Raad dat er bijzondere technische problemen rijzen voor alles wat betrekking heeft op arbeidsverhoudingen waarbij drie partijen betrokken zijn, zoals in de uitzendsector. Hij zal zich dan ook zo vlug mogelijk buigen over eventuele technische oplossingen.

Ten slotte verzoekt de Raad de inspectiediensten om tijdens de evaluatieperiode de sancties op een redelijke manier toe te passen.
